

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาระเบิดสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความเข้าใจของประชากรใน อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อการใช้ปัจเจกวิธีในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิจัย

3.1 การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 พื้นที่เป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิจัย เรื่อง การใช้ปัจเจกวิธีในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน เพื่อศึกษาแนวคิด ปัจเจกวิธี (การพิจารณาการบริโภคปัจจัย 4) ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของประชาชน จึงได้ใช้ประชากรในการศึกษา ในเขตพื้นที่ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.1.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ประชากรใน ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น 100,740 คน¹ โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่² (Taro

¹ที่ว่าอำเภอวังน้อย, หมู่ที่ 58, ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 13170, ปี พ.ศ. 2552.

²Yamane, & Taro, *Statistics: An Introductory Analysis*, 3rd ed, (New York: Harper & Row. Taro Yamane', 1973), pp. 727-728.

Yamane) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และ ความคลาดเคลื่อนต่างๆ ซึ่งสูตรที่ใช้ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

ขั้นที่ 1 คำนวณหาขนาดตัวอย่าง

จากสูตร

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \alpha$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อน

แทนค่า

$$n = \frac{11,740}{1 + 11,740(0.0025)}$$

$$n = 400$$

ขั้นตอนที่ 2

สุ่มจำนวนตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในแต่ละระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วนกับประชากร (Proportional to the Universe) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรใน ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น 400 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถาม ปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิด ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิด ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและเนื้อหาแบบสอบถามดังต่อไปนี้

- 1) ทบทวนเอกสารและศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย และสร้างแบบสอบถาม
- 2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)
- 3) นำแบบสอบถามที่ผ่านการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ แล้ว มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
- 4) นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อถือได้ (Reliability) ตามวิธีการของ Cronbach ซึ่งมีสูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2530)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

จากสูตรดังกล่าวผลการทดสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ ซึ่งเป็นค่าความเชื่อถือได้

- 5) นำแบบสอบถามที่หาความเชื่อถือได้แล้วมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.3.2 เนื้อหาของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเพื่อสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิมัธยมศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ในครอบครัว และสมาชิกในครอบครัว จำนวน 7 ข้อ ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบ โดยคำถาม โดยเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวคิด ปัจจัยเชิงคุณวิธี (การพิจารณาการบริโภคปัจจัย 4) ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การพิจารณาการบริโภคเครื่องดื่ม จำนวน 15 ข้อ
- 2) การพิจารณาการบริโภคอาหาร จำนวน 10 ข้อ
- 3) การพิจารณาการบริโภคที่อยู่อาศัย จำนวน 10 ข้อ
- 4) การพิจารณาการบริโภคการรักษาโรค จำนวน 10 ข้อ

เป็นคำถามแบบมาตรฐานค่า(Rating Scale) ของ Likert โดยมีค่าเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการวิเคราะห์คะแนน ผู้ศึกษาวิจัยได้ให้คะแนนตามค่าเฉลี่ยเพื่อกำหนดในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

คะแนนระดับ มากที่สุด	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.50-5.00
คะแนนระดับ มาก	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.50-4.49
คะแนนระดับ ปานกลาง	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.50-3.49
คะแนนระดับ น้อย	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.50-2.49
คะแนนระดับ น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00-1.49

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามแนวการใช้ปัจจัยเชิงคุณวิธี ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน เป็นคำถามแบบมาตรฐานค่า (Rating Scale) ของ Likert โดยมีค่าเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการวิเคราะห์คะแนน ผู้ศึกษาวิจัยได้ให้คะแนนตามค่าเฉลี่ยเพื่อกำหนดในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

คะแนนระดับ มากที่สุด	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.50-5.00
คะแนนระดับ มาก	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.50-4.49
คะแนนระดับ ปานกลาง	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.50-3.49
คะแนนระดับ น้อย	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.50-2.49

คะแนนระดับ น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00-1.49

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเปิดเกี่ยวกับความเห็นอื่น ๆ และข้อเสนอแนะที่ต้องการให้มีการปรับปรุงการใช้ปัจเจกชนวิธีในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน

3.4 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

สร้างแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำไปทดสอบ (Pre-test) ตามขั้นตอน ดังนี้

1) ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity)

โดยนำแบบสอบถามไปขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ เพื่อพิจารณาถึงความครอบคลุมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ในการสร้างมือ ตลอดจนประเด็นครบถ้วนของคำถาม และได้นำข้อคำถามในแบบสอบถามไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2) ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-Fest) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วจึงนำไปทดสอบ หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha)

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามประชากรใน ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อการใช้ปัจเจกชนวิธีในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนเพื่อตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน

2) ผู้วิจัยได้ อธิบายรายละเอียดคำถามในแบบสอบถาม เพื่อให้การให้ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคำตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และได้จัดซองเปล่า และอากรแสตมป์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ส่งแบบสอบถามกลับถึงผู้วิจัย โดยได้กำหนดเวลาส่งกลับภายใน 15 วัน

4) ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ คือกระบวนการแปลงค่าข้อมูลดิบให้อยู่ในรูปแบบผลลัพธ์ และนำผลลัพธ์ดังกล่าวมาตีความ เพื่อหาข้อสรุป หรือคำตอบตามความเป็นจริงและสอดคล้องกับโจทย์การวิจัยที่ตั้งไว้ ตลอดจนนำข้อสรุปที่ค้นพบมาใช้ในการอภิปราย เปรียบเทียบกับข้อมูลเดิม หรือข้อสันนิษฐานเดิมๆ ที่เคยค้นคว้าไว้

3.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์หาค่าสถิตินั้น เลือกใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลดิบแล้วนำมาตีความโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อค้นหาสัดส่วน (Proportion) แล้วนำเสนอค่าร้อยละควบคู่ไปกับค่าความถี่จำนวนของตัวแปรในแต่ละกลุ่มอันเป็นพื้นฐานของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ในครอบครัว และสมาชิกในครอบครัว เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา ของประชาชนที่ดำเนินชีวิตตามแนวการใช้ปัจเจกชนวิถี โดยนำเสนอในรูปแบบตารางแสดงค่าความถี่ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

3.6.2 วิเคราะห์ระดับ แนวคิด ปัจเจกชนวิถี (การพิจารณาการบริโภคปัจจัย 4) ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามแนวการใช้ปัจเจกชนวิถี ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ในส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของ แนวคิด ปัจเจกชนวิถี (การพิจารณาการบริโภคปัจจัย 4) ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามแนวการใช้ปัจเจกชนวิถี ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อค้นหาค่าเฉลี่ย (Mean) ได้แก่ ค่าที่เกิดจากการรวมตัวกันทั้งหมดของค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำไปหารด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ก็จะได้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างส่วนกลาง โดยนำเสนอในรูปแบบตารางแสดงค่าความถี่ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และอภิปรายผลตามลำดับ

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้

1) สูตรการหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	f	หมายถึง	ความถี่หรือจำนวนข้อมูล
	X	หมายถึง	ค่าของข้อมูลหรือคะแนน
	n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	P	หมายถึง	ค่าร้อยละ

2) สูตรการหาค่าเฉลี่ย (mean)¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
	$\sum fx$	หมายถึง	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	f	หมายถึง	ความถี่

3) สูตรการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)²

$$S.D. = \sqrt{\frac{n(\sum fx^2) - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
-------	------	---------	----------------------

¹ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ, ศาสตราจารย์เกียรติคุณ, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 9, (กรุงเทพมหานคร : จามจุรีโปรดักท์, 2549), หน้า 28.

² บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ, ศาสตราจารย์เกียรติคุณ, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, หน้า 358.

$\sum fx^2$	หมายถึง	ผลรวมกำลังสอง
$(\sum fx)^2$	หมายถึง	ผลรวมของข้อมูล
n	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

4) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร¹ ดังนี้

$$[\alpha =] \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ	α	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
	k	หมายถึง	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	หมายถึง	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) เพื่อหาความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร² ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์
	$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

¹เรื่องเดียวกัน. หน้า 267.

²พวงรัตน์ ทวีรัตน์, การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์, (กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2530), หน้า 29.